

Eria javanica

ORKIDEA, JOKA
KÄVELEE ITSE
UUTEEN
RUUKKUUNSA

John Lindleyn 1825 perustamaan *Eria*-sukuun kuuluu noin 400 lajia. Kasvualue on laaja: Intiasta Kiinaan ja Taiwanille, Australian pohjoiskärkeen ja Tyynenmeren saaristoon.

Vain pieni osa lajeista soveltuu kasvatukseen. Näiden joukossa on *Eria javanica*, suvun tyyppilaji, jonka kuvasi 1805 G.E. Rumphius, Ambon-saarella elänyt saksalais-syntyinen botanisti. Lajin kasvualuetta on Intian koillisosa, Kiina, Indonesia, Laos, Malesia, Myanmar, Uusi Guinea, Filippiinit ja Thaimaa. Se kasvaa epifyytinä tai litofyytinä mangrove- ja suometsissä sekä kuivemmissä ikivihreissä metsissä merenpinnan tasolta 1200 metrin korkeudelle.

Eria javanica on vanhastaan kuulunut kasvitieteellisten puutarhojen valikoimiin. Meillä harrastajien kasvit ovat pääosin kotoisin Ruissalosta, omanikin noin 15 vuoden takaa.

Kasvatus

Eria javanica on helppo hoidokki, varsinkin jos sille on tarjota lasikon kosteus. Kasvukauden alkaessa se venyttää maavartensa 5–15 sentin päähän edellisestä versosta. Vasta sitten se kääntyy ylöspäin ja kasvattaa kaksi suonikasta ohutta lehteä. Samanaikaisesti kasvaa vahvoja juuria. Jos harottavat juuret tässä vaiheessa löytävät ruukun, jonka pohjalla on hiilenpaloja ja sammalta, ne oitis valtaavat sen. Pieneksi paloitettu kaarna käy yhtä hyvin. Kun verso on valmis-

Eria javanica (*Eria stellata*) Bot.Reg. 11 pl. 904 (1825)

tunut, napanuoran voi katkaista. Maavarsi on niin jäykkä, ettei sitä pysty kääntämään takaisin emoruukkuun, mutta käy se ruukut-

taminen näinkin. Lasikossa versojen voi antaa vaeltaa vapaasti: ne eivät takerru muihin kasveihin.

Syksyn edetessä lehtien välistä alkaa kasvaa rento kukintovarsi. Sen kasvu on hidasta, mutta päättäväisesti se venyy sentti sentiltä. Kukat alkavat avautua joulun tienoilla, kauniit kirkkaat tähtimäiset kukat, joissa on mieto itämainen tuoksu. Kukintovarressa ja nupuissa on tiheää nukkaa, mikä suojaa kasvia pieniltä etanoilta ja vastaavilta tuholaisilta.

Kukat ovat kermanväriset. Ensimmäistä kertaa huomasin viime talvena, että kukat alkavat näyttää illalla kuihtuneilta. Ihmettelin kuinka nopeasti kukinta oli ohi. Mutta aamulla kukat olivat taas iloisesti auki. Tämä toistui koko pariviikkoisen kukinnan ajan. Ilmiön täytyy liittyä jotenkin pölytykseen. Vaaleana ja muutenkin kirkkaana kukkana sen pitäisi houkuttaa yöllä liikkuvia pölyttäjiä. Mutta huijaako se ei-toivottuja pölyttäjiä näyttelemällä kuihtunutta?

Teksti ja kuvat OILI PENTINSAARI